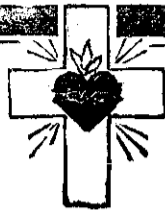

Duminică

Organ de propagandă religioasă și morală.
Organ informativ al AGRU-lui din Eparhia
Maramureșului

Broul de distribuire: Librăria Asociațiunii
Sighet, Piața Unirei No. 25.

Preful unui exemplar : 2 Lei.

Redactor responsabil : T. Berinde

Abonamentul pe un an : 100 Lei.

Religia și Viața

Ca cea mai îngrijorătoare moștenire, ne-a rămas după epoca de 150 ani a liberalismului, părerea că: religia este o chestie particulară a fiecărui om. Că ar fi un cerc de activitate separat, ce ar trebui să fie bine deschilinit de alte cercuri cu „autodeterminare“ astfel ca prin activitatea lui celelalte să nu fie lezate. Sunt însă și azi, încă prea mulți creștini botezați, cari acceptă aceasta părere, transformându-o într'o formulă mai simplificată, astfel: serviciul divin e pentru Dumineca, iar zilele de lucru sunt proprietatea fiecăruia.

Acești creștini curioși, se simțesc neplăcut jenați, văzând că sunt de pe o zi pe alta, tot mai mulți de aceia, cărora religia nu le este numai o chestie bagatelă, ci le este forța purtătoare a vieții lor întregi. Acești fel de creștini sunt chiar și surprinși, văzând că Biserica catolică, despre care ei țin că „s'a slăbit și învechit“ azi e mai neînduplicabilă și mai activă ca ori și când.

Acest fel de oameni nu vreau să înțeleagă principiile fundamentale ale creștinismului. Concepția creștină e ca omul, e un întreg, o îndespărțibilă și bine definită unitate. Tot atunci însă e și o verigă din lanțul generației, din care face parte; totuși are o deosebită existență și poartă o specială răspundere personală, care nimenea nu-i-o poate lua dela el. Conform concep-

ției noastre, omul e o singură unitate completă, compus din trup și suflet. Nu ca și când sufletul ar fi produsul trupului, încolțit oarecum din sânge. Noi știm că fiecare suflet e o nouă plăsmuire a lui Dumnezeu, iar viața, un dar nemijlocit, dat fiecăruia, de Creator.

Aicea, în aceasta nemijlocită legătură individuală a fiecărui om, cu Creatorul său, e statorit pentru noi, că: religia (religio înseamnă: a relega) este legătura noastră cu Dumnezeu, care legătură ne dă puterea de a purta viața și care legătură este și trebuie să fie deodată și legea supremă, în activitatea noastră.

Prin botez omul devine fiul lui Dumnezeu. Deja înainte de ce ar fi fost botezat, avea datorința de stimă și ascultare, față de acela, care l-a creat, cu atât mai adâncă iubire și credință datorează față de Tatăl din Ceriuri! Prin botez, s'a renăscut omul întreg de fiul lui Dumnezeu, cu trup și cu suflet, împreună, nici decum numai o parte din el, care se „ocupă cu religia“. Fie că umblăm, fie că stăm, ori și ce facem, toate le facem ca fiii lui Dumnezeu. Taina botezului, prin apa și conlucrarea Sfântului Spirit, ne-a imprimat semnul renașterii, ce nu se poate pierde sau șterge. Noi putem nega că am fi devenit fiii lui Dumnezeu, putem trăi o viață „întocmită după legile noastre proprii“ odată

însă vom fi judecați. De vom însă a câștiga darurile promise fiilor lui Dumnezeu, trebuie să conformăm viața noastră voinței Tatălui din Ceriuri.

Ca fiii lui Dumnezeu, suntem așezați în mijlocul națiunii noastre, chemați să fim propovăduitorii cuvântului lui Dumnezeu. În vederea acestei chemări, abea putem să fim destul de conștiencioși în întocmirea vieții noastre, conform credinței. Apoi în vederea aceleiaș chemări, suntem datori, a apăra dreptul de, a ne putea conforma viața noastră cu religie.

Creștinul nu cere delanimenea, care nu are aceleaș convingeri să fie cu el de aceeaș părere. Însă creștinul trebuie să ceară pe seama lui, să fie lăsat să-și trăiască viața potrivit credinței sale. Nici națiunea, nici Statul, din aceasta cauză nu păgubește. Pentru că nu există o mai puternică conștiință al datorinței obligate, decât cea izvorâtă din religie, știind că:

„Tu vei răspunde personal, lui Dumnezeu pentru toate faptele tale“. Cea care pretinde dela un creștin, o concepție de viața, declarată și bazată pe motive naturale, ca supreme și definitive, pretinde dela el, negarea credinței sale. Noi nu ne opunem valorilor adevărate, noi acceptăm toate, ce Dumnezeu a creat, a lăsat să se desvolte. Toate acestea însă trebuie să fie drepte și făcute cu bună ordine după voia lui Dumnezeu.

Trebuie să arătăm, că între cuvintele: „Dați im-

păratului, cele ce sunt ale împăratului și lui Dumnezeu, cele ce sunt ale lui Dumnezeu“ într'o vreme în multe forme tâlcuite, sunt în legătură cu chestia: „Religia și Viața“.

În ori care Stat, în care se recunoaște puterea creatoare, alinătoare și binefăcătoare, puterea creștinismului, omul care își trăiește viața conform religiei, e cetățean de model. De aici urmează de sine, că în țările fără Dumnezeu, omul vine în conflict cu puterea Statului, pentru că în aceste țări se promulgă legi pe cari creștinul e oprit în conștiință să asculte. Și în aceste țări, — ca și în vechiul imperiu Roman, — creștinul se supune la toate cele ce dispune puterea, întru cât acele sunt permise și de Dumnezeu; în acele însă ce Dumnezeu oprește, creștinul trebuie să asculte mai mult de Dumnezeu, decât de oameni. Unde însă conducerea țării, prin legiferarea sa nu violează conștiința creștină, acolo îi incumbă creștinului datorința de supunere și ascultare ca consecința celei mai sfinte legături omenești bazată pe credință. Aceasta supunere creștinească e pentru orcare formațiune de Stat cea mai sigură temelie în timpuri nevoioase și zgomoatoase; formând un dig apărător, în contra mișcărilor ce să iscă atât de ușor.

Cu atâta ușurință s'a obișnuit a se zice: „Biserica nu are să se ocupe, cu alte cele decât numai cu mântuirea sufletelor“. Dar cine să fie oare Bi-

serica? Cea care sub „Biserica” înțelege numai „statul major” al Bisericii, pe Papa, Episcopii și Preoții în tot cazul are numai o prea mică cunoștință despre Biserică. Biserica suntem noi, clerul și credincioșii împreună. Și în cazul, dacă s'ar lua preoții dela credincioși, creștinii rămân și atunci Biserică. Și oare aceștia cum își închipuiesc „grija mântuirii sufletelor”? Prea se poate că nici cum. Pentru că în cazul, că ar fi încercat să-și închipuească aceasta, ar fi ajuns la rezultatul, că „grija pentru mântuirea sufletelor” în ultima analiză, e incredințată fie cărui creștin. Preoții și Episcopii sunt învățătorii și crainicii adevărilor creștinești; a pune adevărul de baza vieții de toate zilele, e problema creștinului. Preoții și episcopii sunt servitorii sfintelor Sacramente; că apoi acestea întru cât și în ce măsură vor fi lucrătoare, depinde în mod vederos, numai de pregătirea internă și voința fiecărui creștin. Dacă sunt mulți creștini, cu voința fermă de a-și conforma viața lor după principiile religiei lor, cu puterea ajutoare a harurilor supra-naturale, atunci Biserică e tare. Iar dacă creștinii se îndestulesc numai cu atâta, că merg Dumineca la Biserică, iar celelalte zile le folosesc numai pentru ei Biserică suferă. Dacă se desvoaltă părerea — ținută de bună, de mulțimea creștinilor, — că e bine ca omul să se împartă frumos și cu granițe bine chibzuite în sectoare, fie care sector separat de celălalt, cu porți înpracticabile, atunci iată, că din nou avem ținuta liberală în sanctuar, fie numită ori și cum.

Problema cea mare este: din credință a forma viața. Aceasta problemă a fost pusă de Sfântul Părinte în chemare la „Acțiunea Catolică” ce nu este alt ceva, decât o mișcare, ale cărei mijloace sunt: rugăciunea,

Milostenia

Ne place să ne numim creștini, — și din darul lui Dumnezeu suntem creștini, — căci ținem învățătura lui Isus Hristos, nădărdim în mântuirea sufletului nostru, într'un cuvânt: avem credința cea adevărată. Dar bine să luăm seama, pentru că a avea numai credință nu-i destul, căci zice sf. apostol Iacob (2,26) următoarele cuvinte: „Precum trupul fără suflet mort este, tot așa credința fără fapte bune moartă este”. De aceea, atât de des ne îndeamnă sf. Scriptură să fim milostivi cu aproapele, deoarece prin milostenie arătăm că într'adevăr noi trăim credința cu care ne lăudăm, și pentru noi, legea nu-i literă moartă de Scriptură, cum era pentru fariseii, Vechiului Testament!

Și vom arăta că într'adevăr trăim credința pe care o mărturisim, dacă vom săvârși faptele îndurării sufletești și trupești, anume, *învățând pe cei întristați, rugându ne pentru cei răătăciți, nutrind pe cei flămânzi, îmbrăcând pe cei goți, îngrijind de bolnavi și găzduind pe cei streini*, cu gândul că toți acești oropsiți ai soartei sunt frații noștri, nu numai după strămoșul Adam, ci și după harul dat nouă tuturor, de Mântuitorul Isus Hristos!

La tot pasul se observă, însă, cât de mult s'a îndepărtat lumea de azi, de porunca pozitivă a lui Isus, care zice: „Din cele ce aveți, dați milosteniei!” (Lc. 11, 14). În locul ei, se vede că acaparează tot mai mulți adepți lozinca cealaltă: *Bea, mănâncă și te veselește!* care face pe om să fie orb și surd, la strigătele după ajutor al nenorociților... Pe când cei sărmani suferă, cei îmbuibăți caută metode noi pentru a-și risipi banii, căci au prea mulți.

Oamenii aceștia nu numai că nu iubesc pe aproapele, dar nu se iubesc nici pe ei înșiși! De s'ar iubi baremi pe ei înșiși cu adevărat, s'ar gândi că toate sunt trecătoare în această lume, că odată vom muri cu toții și apoi, ce va urma dincolo de pragul mormântului? Averile strânse cu atâta osteneală și trudă, ale cui vor fi? Le vom duce'n groapă? Dar vedem zilnic, că acolo nu se poate însoți nimeni și nimic, afară de cele 3 scânduri tăcute și reci, cari ne vor forma sicriul...

De aceea, să ascultăm de *Ințeleptul Sirah* (20, 11) care ne îndeamnă să cumpărăm împărăția cerului cu coaja de

exemplul vieții personale și cuvintele convingătoare, a cărui scop este, unitatea

pâine, pe care în loc s'o aruncăm la câini s'o dăm celui flămând; cu haina pe care în loc să o lăpădăm, s'o dăm celui gol...; să ascultăm pe Solomon, care'n *Pildele sale* (19, 18) ne îndeamnă să miluim pe cel sărac, asigurându-ne că prin asta împrumutăm pe Dumnezeu, care ne va răsplăti nouă înșuși!

Oare s'au uitat cu desăvârșire adevăturile cuprinse'n versurile pe cari le recitescă copiii dela școala primară, și cari sună așa:

Când pe cel sărac ajuți,

Pe Dumnezeu împrumuți... sau altul:

Când pe sărac disprețuiești,

Calea spre iad îți pregătești... s'au uitat aceste adevăruri?! ar fi bine să ni-le reamintim! Și să nu fim zgârciți în actele noastre de milostenie; să nu ne scuzăm că: nu ajutăm pe săraci pentru că n'avem bani, căci adevărul este tocmai întors: *n'avem bani, pentru că nu ajutăm pe cei săraci*. Ni se va părea ciudat, dar așa este: calea spre îmbogățire este: *milostenia față de aproapele!* Iată de ce: dând împrumut lui Dumnezeu, El este datornicul

cel mai conștiincios, care-și achită polițele la timp și nu aduce nici o lege de conversiune a datoriei, ci răsplătește cu vârf și îndesat, încă în viața aceasta, dar mai ales în viața de dincolo! Să facem milostenie, dar s'o facem cu inima curată: să nu o facem pentru ochii lumii, ci în spiritul Evanghelic, care zice: *Ce face dreapta să nu știe stânga*. Să ajutăm pe cel nevoiaș, dar să l'ajutăm pentru iubirea pe care trebuie s'o avem față de el, căci astfel zice sf. Pavel: „De-aș împărți averea mea săracilor... iară iubire n'am, nici-un folos nu-mi este”. (I. Cor. 13, 3).

Milostenia — după spusa sf. Părinți — este comoara ce nu se împuținează, floarea ce nu se vestejește, sămânța ce aduce rod însușit; milostenia alină necazurile săracilor șterge lacrimile văduvelor și orfanilor, iar nouă, ne deschide poarta cerului. Să o practicăm deci și așa vom împlini porunca lui Isus care zice: „Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru cel din ceruri milostiv este”.

Petru Bologa

Marea Solemnitate religioasă din parohia română unită — Rozavlea — Maramureș

În mijlocul frumoasei văi a Izei din Maramureșul unit cu Roma se găsește așezată pe o mică câmpie între livezi și codrii bogați frunza comună: Rozavlea. Noua biserică a cărei piatră fundamentală s'a pus acum trei ani se găsește sub acoperiș. Cele trei turnuri înălțate cu atâta maestrie fac adevărată cinste și podobă întregului Maramureș.

În ziua de mare și sfânt praznic „Intrarea în biserică a Preacuratei F. Maria” s'a făcut sfințirea crucilor noiei biserici. Deși toamnă târzie dar ziua de 21 Nov. a. c. era atât de caldă și cu un soare atât de dulce încât razele strălucitoare ce îmbrăcau în haină de lumină crucile aurii vesteau miilor de credincioși încă odată dragostea sfântă a mântuitorului prin sfânta cruce a lui Isus. Încă din zorii zilei miile de credincioși veneau în procesiuni cu preoții în frunte cu cântece sfinte cătră Maica Preacurată și se îndreptau spre biserică bătrână unde cu înaltă piozitate s'a celebrat sfânta Liturghie la care s'au împărțit cu sfințele Taine câteva sute de credincioși. După sfânta Liturghie procesiunile ce cuprindeau peste zece mii de oameni în frunte

și deplinătatea vieții creștinești. Traducere după: „Volkswacht”. Cernăuți.

cu mult Onoratul protopop al Izei Gheorghe Cosma, parohul local Lazar Sânjeorzan, preoții Vasile Vlad din Șieu, Ioan Dunca din Ieud, Ilustrul Dr. Ioan Jurca, Gheorghe Simon dir. școl. pens. cu familia, St. Doamnă Văd. Ileana Dan, Familia învățător Ofirim, învățător Ioan Zmicală conducătorul tineretului premilitar și mai mulți intelectuali din loc și din parohiile vecine s'au îndreptat spre noua biserică.

Ajunși în fața noiei biserici s'a făcut sfințirea apei după care protopopul Gh. Cosma a sfințit cele trei cruci pregătite pentru a fi înălțate pe cele trei turnuri ale bisericii.

Cuvântul vrednicului protopop îndreptat spre miile de credincioși rostit cu atâta înțelepciune și dragoste a făcut să se verse giroaie de lacrimi ce vesteau bucuria și fericirea tuturora pentru noua cetate a Izei, iar parohul local adânc impresionat de însemnătatea acestui moment sărbătoreț mulțumește tuturora pentru sprijinul și dragostea arătată în această cauză sfântă. În cuvântările rostite s'a arătat dragostea și devotamentul sfânt de supunere față de gloriosul Rege Carol al II-lea Marele Suveran și Ambasador al României cerșând prevedinței Divine sănătate și putere ca în pacea și frățietatea fiilor ne-

IMPREUNA CU BISERICA

mului să poată conduce cu glorie și cinste destinele neamului Românesc și a scumpei noastre Țări pe veci întregită și nedespărțită.

Intrarea în biserică a Pr. Maria pentru fii Izei a fost o adevărată și sfântă sărbătoare. Biserica nouă din Rozavlea după forma ei este o adevărată frumusețe și podoabă a Maramureșului. La zidirea acestei biserici au dat un deosebit sprijin și ajutor Hustrul și venerabilul Domn Gh. actualul președinte al Camerei de Agricultură a Maramureșului și talentatul Dr. Ioan Jurca arabilii fi ai Rozăvlii.

Din măreția acestei solemnități s'a putut vedea forțele sufletești nebănuite și profunda evlavie a poporului Maramureșan.

S'a putut vedea și de data aceasta că fii Maramureșului sunt însuflețiți de dorul și dragostea de pace între frați și că sunt în orice împrejurări atât ei cât și preoții lor cu o dragoste și alipirea nedespărțită față de Păcatul născut Arhieru al Maramureșului Dr. Alexandru Rusu care și în vremuri de tristă urgie și încercări pentru neamul și pământul nostru scump și sfânt, din Blațul istoric inima Daciei Traiane prin scrisul tău și prin cuvântul rostit cu atâta energie asemănat dragostea de neam și Țară și a dat atâta cultură și știință fiilor neamului. Oțelit în dragostea latinității noastre a predicat din amvon de atâtea ori gloria neamului nostru făcând să fie o națiune conștientă de demnitatea și originea sa. Că redeșteptarea noastră națională a pornit din tezaurul de cultură și lumină a Blațului, cred că nimenea nu o poate tăgădui. Că nobilul popor Maramureșan și-a păstrat cu atâta mândrie portul ca și limba, aceasta le datorește bisericii Române unite preoților ei, iluștrilor învățători și nenumăraților intelectuali cari au fost adevărate focare de românism.

Astăzi mai mult ca în totdeauna fii Maramureșului nostru au lipsă de pace și unire, această o cer ei, și preoții lor cari sunt și au dovedit azi tot atât de buni români ca și cei veniți de aiurea.

Ce fericit ar fi neamul nostru astăzi dacă ar fi scutit de luptele și confesionalismul fratricid!

L. Sângeorzan

Citiți și răspândiți

„Dumineca”

Și era învățând într-o sinagogă sâmbăta, Și iată o femeie, care avea spiritul neputinței de optsprezece ani, și era gârbovă, și nu putea să se îndrepteze nici de cum. Iar Isus văzându-o, a chemat-o și i-a zis: „Femeie, slobozitate-ai de boala ta”. Și și-a pus pe ea mâinile, și îndată s'a îndreptat și mărea pe Dumnezeu. Iar mai marele sinagogei, mârindu-se pentru că o vindecase Isus sâmbăta, răspunzând, zicea poporului: „Șase zile sunt, în cari se cade a lucra: veniți deci în acelea și vă vindecați, iar nu în ziua sâmbetei!” Și răspunzând Domnul i-a zis: „Făjarnicilor, au nu-și desleagă fiecare din voi bou sau azinul dela iesle, și-l duce de-l adapă? Dar aceasta, fiica lui Adam fiind, pe care o legase Satana iată de optsprezece ani, au nu se cădea să fie deslegată de legătura aceasta în ziua sâmbetei?” Și acestea zicând el, toți ceice stau împotriva lui se rușinau și toată mulțimea se bucura de lucrurile cele mărite, cari le făcea.

„Șase zile sunt pentru lucru” munca este o poruncă a lui Dumnezeu. Dumnezeu pe Adam l-a așezat în paradiz, ca să-l păzască și să-l lucreze. Deci și în paradiz a trebuit a munci. Deci a munci însemnează a sluji lui Dumnezeu. Școala model a muncii este Nazaretul: atelierul sfântului Iosif și bucătăria Vergurei Maria. Religia noastră socotește lenea de păcat mare, o socotește de perina șatanei. Sfânta Scriptură îndrumază pe cei leneși la albine și furnici, ca să învețe a munci. Laudă pe femeia tare, care își ține casa în bună rânduială. Pe piatra dela căpătâiul femeii evului mediu au fost săpate: foarfecă, ac și fusul, semn că aceste unelte le-au fost dragi.

Munca este *unealta* vieții creștinești. Dacă nu ar fi așa și cu noi s'ar întâmpla aceea ce s'a întâmplat cu un zidar, care a stat de vorbă cu sf. Francisc de Assisi: „pentru ce lucrez?” Ca să-mi câștig pâinea. „Și mai pentru ce?” ca să trăiesc în liniște cu familia. „Și apoi?” ca să-mi pot crește

copiii. „Și apoi?” vom ajunge bătrânețe cinstite. „Și apoi?” vom muri. „Și după moarte ce

va fi?”.. Sfânta noastră credință recunoaște binefacerile muncii: pâinea, susținerea familiei, că munca e sănătatea, e puterea națiunii, că înaintarea tehnică și economică e de dorit, dar nu poate să intre în sânul adoratorilor propășirii materiale, ci caută împărăția lui Dumnezeu. Ne arată, că munca ne apără de păcatele lenei și de ispite. Lumea e o scenă mare: fiecare om își are rolul său bine determinat de rege, ministru, medic, avocat, șef, supus, ziler. Acolo sus e tot egal că ce rol împlinesti. că ești funcționar și îndreptez pe alții sau că tai lemne, acolo numai aceea se întreabă, dacă ai împlinit bine rolul ce ți s'a împărțit.

Folosește deci numai chemării tale spre sfințirea ta. Leneșul va pierde și aceasta și ceea cealaltă lume.

Din viețile sfinților.

Sf. Apostol Andrei

Sf. Andrei a fost cel dintâu chemat între învățăceii lui Hristos și frate al corifeului Apostolilor. El a fost pescar pe lacul Genezaretului din Betsaida și ucenic al sf. Ioan Botezătorul. Când Isus veni în părțile Iordanului, sf. Ioan Botezătorul l'a arătat ucenicilor săi prin cuvintele sărbătorești: „Iată Mielul lui Dumnezeu cel ce ridică păcatele lumii. Acesta este carele va veni după mine și înainte de mine era”. Sf. Andrei a prins înțelesul adânc al acestor cuvinte și încă în aceea zi a început a urma pe Isus cu tovarășul său Ioan (mai târziu Apostol și evangelist). Isus întorcându-se văzu pe cei 2 cari îl urmau și-i întrebă: „Ce vreți?” Ei au răspuns: „Învățătorule unde locuiești?” Isus le-a răspuns cu blândețe: „Veniți și vedeți”. Ei cu bucurie s'au dus și au rămas toată noaptea la Isus. Dimineața sf. Andrei cu tovarășul s'au dus la fratele său Simon spunându-i c'au găsit pe Mesia. Apoi l-au condus la Isus care i-a schimbat numele în Petru făcându-l învățcel al său. La început ei nu urmau pe Isus în mod statornic ci după câțva timp se duceau iarăș la pescuit ocupându-se cu această meserie până odată când Isus le-a poruncit în mod definitiv: „Veniți după mine și vă voi face pescari de oameni”.

După ce Isus petrecu o noapte în rugăciune, din cei 70

ucenici a ales 12 Apostoli între cari sf. Apostol Andrei a fost numit al doile. După coborârea Sf. Spirit sf. Apostol Andrei sa dus în Scitia la nord de Marea Neagră și Caspică și cutreerând această țară a vestit cuvântul Domnului făcând minuni și vindecând pe bolnavi. S'a dus apoi la Colchiș, în Tracia, în Grecia pretutindeni vestind cu succes cuvântul Domnului. În urmă s'a oprit la Patras în Achaia unde întemeie o înfloritoare și puternică societate creștinească.

Locșitorul împăratului în acele părți era judecătorul Aegeas. Acesta s'a umplut de mânie contra sf. Andrei văzând că scade numărul închinătorilor la idoli, iar creștinii sporesc. A poruncit cu cele mai grozave amenințări ca toți să se întorcă înapoi la idoli. Sf. Andrei îngrijorat de turma sa a intrat cu îndrăzneală la judecător zicând: „Tu pretinzi ca această țară să te recunoască de judecător, este pe dreptul; dar de ce te lași înșelat de diavol și nu vrei să recunoști pe Hristos de judecător suprem al lumii întregi?” Judecătorul zise: „Nu cumva ești tu acel Andrei care strică templele zeilor noștri și înnebunește pe oameni cu acea religie contra căreia împărații dau opreliști atât de aspre?” Andrei zise că împărații au oprit lăfșirea creștinismului negătind că Isus a venit în lume pentru mântuirea oamenilor,

Odă Unirei

(1 Decembrie 1918)

*Azi se 'mbracă 'n strai de aur mândra noastră Românie.
Pe-ale ei câmpii și plaiuri este-o zi de sărbătoare;
Tot poporul din cuprinsu-i e 'n extaz de veselie,
Dela Dunăre la Nistru, dela Tisa pân' la Mare.*

*Nu e colț ca să nu pară pentru noi un mândru rai,
Când prin zări răsună imnul sfintei noastre bucurii;
Când pe-a Daciei câmpie, pe altarul lui Mihai,
Se adună azi poporul întregitei Români.*

*Vin în rând Munteni și Panduri, Moți, Răzeși și Moldoveni;
In marea alaiu, cântându-și astăzi bucuria lor.
Imbrăcați în albe strai vin soli Maramureșeni,
Pășind mândri sub podoaba unui falnic Tricolor.*

*Alba Iulia răsună de cântări înălțătoare,
Astăzi când suflarea toată de Români înflăcărați
Cu a-lor strigăte sfărâmă nefireștile hotare,
De pe frunțile cărunte a măreților Carpați.*

*Cântă și ridică-ți mândru în spre cer fruntea senină,
Biet martir, ce-ai dus povara, ca și vita dela plug! ...
Astăzi lanțurile-s frânte, libertatea și-e deplină
Și-a ta țară pe vecie-i liberată de sub jug!*

*Sus înălță-ți a ta rugă, spre puteri Dumnezești,
Și cu glas puternic strigă, lumea toată ca să știe;
Că avem un vrednic Rege, fala Țării Românești ...
Să trăiască Româניה, azi unită pe vecie!*

T. Murgoi-Jiboteanu

Folklor

Obiceiuri de Crăciun și Colinde din Maramureș

de P. Lenghel-Izanu

— Edit. Asoc. pt. Cultura Pop. Român din Maramureș, pag. 54, lei 15, Sighet, 1938—

Editura istoriceii Asociații pentru Cultura Poporului Român din Maramureș a scos de sub tipar, în prima jumătate a anului curent, o cărticică deosebit de prețioasă. E intitulată modest „Obiceiuri de Crăciun și Colinde din Maramureș” și e semnată de Petre Lenghel-Izanu.

În loc de prefață, iscălește un judicios „Indemn” cunoscutul gazetar și folklorist maramureșan Gh. Dăncuș. Cărticica conține, după cum reiese și din titlu, frânturi de folklor din Maramureșul vovodal. În introducerea autorului face o serie de mențiuni critice asupra folklorului și importanței culegerii producțiilor populare ce țin de acest gen. Într-adevăr folklorul închide în sine specificul națiunii. Sufletul românesc curat, nefalsificat de niciun fel de contingente, se păstrează în producțiile folkloristice. Neamul nostru a trăit un mileniu sub stăpânirea barbară a maghiarimei cutropitoare. Jugul a fost greu. Seminția trufașă din pusta Tisei, a făcut uz de cele mai asiatice metode pentru a ne desnaționaliza. Guvernele dela Budapesta își făceau titluri de glorie din asuprirea sălbătecă a elementului românesc.

Bruma de civilizație occidentală pe care au împrumutat-o Ungurii, nu le-a atenuat vechile porniri de barbari rățăitori. Su-

ferințele îndurate de români vor rămâne mărturie veșnică. Marea vitalitate de care dispunem ne-a salvat. După o mie de ani de despărțire samavolnică, ne-am regăsit aceiași frați, cu același graiu, același port și aceleași credințe.

Cântecul, jocul și portul românesc sunt odoare ce nu se pot prețui. Dacă s'ar aduna tot ceiace a produs sufletul sbuciumat al acestui neam de păstori și plugari, ar trebui zeci de tomuri. Și fiindcă de munca aceasta titanică nu se poate apuca oricine, ne mulțumim și cu frânturi. Căci din frânturi se pot alcătui unități valoroase. Cărticica semnată de P. Lenghel-Izanu cuprinde, pe lângă partea introductivă, obiceiurile dela Crăciun, Anul Nou și Bobotează, așa cum se practică în unele sate din Maramureș. Zicem „în unele” pentru că datinile diferă dela sat la sat.

Originalitatea e surprinzătoare. Ca să poți prezenta o oglindă fidelă a obiceiurilor din Maramureș, trebuie să te ocupi de fiecare sat. P.L.-Izanu, se ocupă de satul său natal: Bârsana. E un sat fruntaș, cu oameni așezați și statornici în credințele moștenite. Datinile dela Crăciun, Anul Nou și Bobotează sunt redată de un flu al satului care le-a trăit și le cunoaște exact. Cărticica mai

Împărații nu știu că zeii lor sunt niște demoni necurați. Aegeas răspunse că aceasta e o vorbă prea curajoasă. Evreii încă au avut pe Moise dar pentru învățătura lui l-au omorât pe cruce. „El a murit de bunăvoie zise Andrei. O de ai înțelege taina răscumpărării” În felul acesta sf. Apost. Andrei a avut o conversație lungă cu judecătorul care la urmă l-a pus în temniță. A doua zi pentru statornicia în credință a fost biciuit și răstignit pe cruce. La locul de execuție sf. Apostol s'a întins mâinile spre crucea pregătită și a salutat-o zicând: „O cruce sfântă du-mă la învățătorul și Domnul meu, prin tine m'a răscumpărat prin tine să mă primească”. Curajul și răbdarea lui a făcut mare impresie asupra poporului; prin minune a trăit pe cruce 2 zile predicând Evangelia și rugându-se lui Dumnezeu. În ziua a treia mulțimea poporului cu puterea a vrut să-l coboare de pe cruce. Dar o rază de lumină și strălucire cerească l-a luminat o jumătate de oră impedecând planul mulțimei. În această lumină cerească sufletul lui s'a despărțit de trupul amar de chinuri și pe aceeași rază de lumină s'a ridicat la Dumnezeescul său învățător împodobit cu glorioasa cunună a martiriului în anul 62 după Hristos.

lerom. Iosif A. Miclea O.S.B.M.

Preafericitul Părinte Papa a fost grav bolnav. În zilele trecute Preafericitul Părinte a avut un grav atac cardiac. Atacul a fost atât de violent, încât unele ziare, chiar și românești, au anunțat, că Preafericitul Părinte a intrat în agonie. La aceasta veste iubirea ce o are Biserica față de actualul ei cap sa manifestat spontan, fără poruncă. În fiecare Biserică s'a făcut rugăciuni pentru grabnica însănătoșire a „Papei păcii”. Știrile alarmante însă au fost desmințite, întrucât Preafericitul Părinte deja a doua zi după atac a fost complet vindecat spre marea bucurie a tuturor credincioșilor.

Personale. Reverendisimul Ludovic Vida, canonic, noul inspector catehetic, în săptămâna trecută a inspectat învățământul religios din Sighet și anume nu numai în școlile secundare, dar și în cele primare, dând îndrumări prețioase catehetilor în ce privește greutățile, pe care le întâmpină în învățământ.

Hirotonire. Marți a fost hirotonit, primind sfânta taina a preoției On. Vasile Popp teolog absolvent din Sighet. Noului frate îi dorim, ca darul cel de sus să-i fie pururea sprijin și ajutor în misiunea cea grea a pastorației de azi.

cuprinde și 29 de colinde, precum și un glosar de cuvinte pentru uzul celor din afara Maramureșului. Colindele sunt culese din Bârsana, Breb și Glod iar una din Săpânța, compusă de fostul învățator confesional Mihail Șerban, tatăl d. director al liceului „Dragoș Vodă” din Sighet.

Truda colegului Lenghel merită să fie subliniată. În ce ne privește, o facem cu plăcere, — și îndemnăm cu acest prilej pe intelectualii dela sate să îndrăgească folklorul și să adune în serile lungi de iarnă cât mai mult și cât mai fidel cu putință. Redarea să fie exactă căci numai așa prezintă importanță. Comorile spirituale ale neamului sunt suflet din sufletul nostru al tuturor cei de un sânge și de-o lege. Să le adunăm și să le păstrăm cu sfințenie!

Din punct de vedere tehnic cărticica „Obiceiuri de Crăciun și Colinde din Maramureș” a apărut în condițiuni acceptabile. Un cuvânt de laudă se cuvine și păr. protopop Titu Berinde din bunăvoința căruia autorul și-a putut tipări lucrarea.

O recomandăm călduros publicului maramureșan, mai ales că nu peste mult vom auzi la ferestre:

„Puică neagră bagă'n sac,
Mătușică dă-mi colac;
Nici mare, nici mic,
Cât roțița plugului
Jugl în traista pruncului...”

În sbuciumul tot mai intens al zilelor de azi, întoarcerea la realitatea românească din totdeauna, e și îndreptățită și reconfortantă.

Ion Berinde

(Din Graiul Maramureșului)

Sărbătorirea zilei de 1 Decembrie. Parohiile române-unite din Sighet au ținut să sărbătorească cu deosebit fast a douăzeci aniversare a unirii Ardealului cu vechea Românie. Credincioșii în frunte cu preoții lor au participat la ridicarea pavilionului de cătră cohorta străjerească a școlilor din Sighet. Apoi s'au îndreptat spre biserică, unde în prezența mulțimii, și a tineretului școlar la orele 11^{1/2} s'a oficiat un „Te Deum”. Biserica a fost arhiplină. După „Te Deum” poporul s'a îndreptat spre piață, unde s'a ținut o serie de conferințe. Din partea bisericii unite a vorbit păr. protopop Dariu Vlad, cu mult elan și însuflețire. La aceasta adunare au participat și 2000 de români veniți din Rusia subcarpatică.